

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

5. Judicium temerarium in animo tuo residens non est peccatum,
priusquam aliquo modo addo advertas dubites te ex insufficientibus signis
judicare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

PROPOSITIO III.

*Raro lethaliter peccatur per temerarium
Iudicium.*

PROPOSITIO V.

*Iudicium temerarium in animo tuo res-
dens non est peccatum priusquam ali-
quo modo advertas vel dubites te ex
insufficientibus signis iudicare.*

6. **Q**uia inquit Author priusquam ani-
madvertas causas non esse sufficien-
tes, vel saltem priusquam de illis dubites non
est illud iudicium ullo modo voluntarium,
saltem qua parte temerarium, sed censetur
primus motus libertatem voluntatis prave-
niens, etiam si longo tempore durasset.
Quasi ita sunt frustra Christus tantopere
præcipit, nolite iudicare, ut non iudicemini,
si raro per temerarium iudicium lethaliter
delinquatur. Sed & tam allata propositio,
quam

quam ratio pro eadem militans in terminis
 implicantiam involvunt: quomodo enim ju-
 dicium temerariū est, quod in tuo animo re-
 fidet si adhuc desint motiva incerta, ex quo-
 rum intuitu ipsum procedit, vel si adsint, &
 nondum considerata sint, certe illud non nisi
 materialiter tale dici poterit, adeoque nec
 propter ipsum asserti poterit: raro per teme-
 rarium judicium peccari mortaliter, vel ju-
 dicium temerarium non esse peccatum, as-
 tequam, &c.

7. Quoad suspicionem verò dubium &
 opinionem, si ea sint voluntaria, non est du-
 bium, quin involvant saltem implicite judi-
 cium, quo suspicans judicans, vel opinans
 judicat sibi hic & nunc ex incertis indiciis su-
 spicandum, dubitandum vel opinandum: &
 hoc in gravi re illudque & mortiferum esse
 à plurimisque Authoribus sentiri, fatentur
 allatarum assertionum patroni, & merito,
 quod enim quis sibi fieri indigne ferret, uti-
 que nec illud alteri à se faciendum est: quis
 autem æquo animo ferat de se ex indiciis le-
 vibus in re gravi sinistram suspicionem, du-
 bitationem, vel opinionem concipi? quili-
 bet præ-

bet praesumitur bonus, donec probetur malus juxta regulam juris in 6. sed & dubia in meliorem partem esse interpretanda vulgatum & receptum ab omnibus dictum est.

8. Hinc *Doctor Angelicus* 2. 2. q. 60. a. 4. in corpore ex hoc ipso, quod aliquis habet malam opinionem de aliquo absque sufficiente causa injuriatur ei, & contemnit ipsum: Nullus autem debet alium contemnere, vel quodcumque nocumentum inferre absque causa cogente. Et ideo ubi non apparent manifesta indicia de malitia alicujus, debemus eum, ut bonum habere in meliorem partem interpretando, quod dubium est. Et clarius art. 3. in corpore triplex est ait gradus suspicionis primus, ut homo ex levibus indiciis de bonitate alicujus dubitare incipiat, & hoc est veniale peccatum: pertinet enim ad tentationem humanam, sine qua vita ista non ducitur. Secundus cum aliquis pro certo malitiam alterius aestimat ex levibus indiciis. Et hoc, si sit de aliquo gravi est peccatum mortale, in quantum non est, sine contemptu proximi. Tertius, cum aliquis iudex ex suspicionibus procedit ad aliquem condemnandum. Et hoc directe ad injustitiam pertinet. Et est peccatum

peccatum mortale. Ad quem textum Sylvius ait D. Thomam in primo gradu solum intelligere suspicionem & dubitationem, qua est repentina imperfecta & in deliberata. Et Bannez ad Artic. citatum D. Thoma ait sub eadem primo gradu comprehendere omnes species temerarij iudicij, quoties sine plena deliberatione irreperere incipiunt, sub secundo vero, quoties cum plena deliberatione in animo continuantur ad tertium gradum, & ex animo ad exteriorem manifestationem transiunt.

9. Nulli proinde dubium est: quin Doctor Angelicus, & quotquot ejus vestigia sequuntur præinductis assertionibus Christi Domini præcepto conformiter, directe contrarienter. Sed videant iudiciorum temerariorum magis temerarij Patroni, excusatores & ex consequenti suasores, ne se tribus illis temerariorum iudiciorum fontibus conspersos esse suspicionem fundatam faciant: Suspicio ait D. Thomas loc. cit. importat opinionem mali, quando ex levibus indicij procedit, & contingit ex tribus: uno quidem modo ex hoc, quod aliquis in se ipso malus est, & ex hoc ipso, quasi conscius malitiae suae, faciliter de ali-

de ali-

de aliis malum opinatur secundum illud Eccles. 10. In via stultus ambulans cum ipse sit insipiens omnes stultos aestimat. Alio modo provenit ex hoc, quod aliquis male afficitur ad alterum: cum enim aliquis contemnit, vel odit aliquem aut irascitur, vel invidet ei, ex levibus signis opinatur mala de ipso, quia unusquisque faciliter credit, quod appetit. Tertio modo provenit ex longâ experientiâ, unde Philosophus dicit in secundo Rhetoricor. quod senes sunt maxime suspiciosi, quia multoties experti sunt aliorum defectus. Prime autem due suspicionis cause manifeste pertinent ad perversitatem affectus: tertia autem diminuit rationem suspicionis.

Qui temeraria Judicia & suspensiones à culpâ mortali excusant, cum tamen illa sint falsa de proximis testimonia: licet non ad extra manifestata, illi utiq; aliquatenus à mortali excusabunt eadem, dum ore tenus produuntur, vel in iudicium produuntur, horum sunt, quæ sequuntur.

Propo